

**A biztosítókat felügyelő illetékes
hatóságok és e társaságok
jogszabályban előírt könyvvizsgálatát
végző, jogszabály szerint engedélyezett
könyvvizsgáló(k) és könyvvizsgáló
cég(ek) közötti tényleges párbeszédre
vonatkozó iránymutatások**

Bevezetés

- 1.1. A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről szóló, 2014. április 16-i 537/2014/EU rendelet¹ 12. cikkének (2) bekezdése szerint az EIOPA – a jelenlegi gyakorlatokat figyelembe véve – iránymutatást ad ki a biztosítokat felügyelő illetékes hatóságok részére azzal a céllal, hogy elősegítse a tényleges párbeszéd kialakítását és fenntartását a biztosítokat felügyelő illetékes hatóságok és e társaságok jogszabályban előírt könyvvizsgálatát végző könyvvizsgáló(k) és könyvvizsgáló cég(ek) között. A biztosítók és viszontbiztosítók felügyeletének és a szerződők védelmének megerősítése céljából a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelv (a továbbiakban: „Solvencia II. irányelv”)², különösen annak 68. és 72. cikke jogszabályi követelményként előírta a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálók számára, hogy azonnal jelentsenek minden olyan tény, amely jelentős mértékben kihathat a biztosító vagy viszontbiztosító pénzügyi helyzetére vagy igazgatási szervezetére. A felügyeleti feladatokat ugyanakkor – a súlyos tények és események jelentésére vonatkozó kötelezettségen felül – a felügyeletet és a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálók és könyvvizsgáló cégek közötti tényleges párbeszéd is segíthetné.
- 1.2. Az EIOPA az Európai Bankhatósággal (a továbbiakban: „EBH”) szoros együttműködésben megvizsgálta az EU-ban és az Európai Gazdasági Térségben (a továbbiakban: „EGT”) a biztosítokat és viszontbiztosítokat felügyelő illetékes hatóságok és az e társaságok jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálói és könyvvizsgáló cégei közötti kommunikációval kapcsolatos jelenlegi felügyeleti gyakorlatot. Az értékelésben részt vevő valamennyi felügyelet rendszeres és eseti kapcsolatot tart fenn és eszmecserét folytat a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálókkal. Ugyanakkor ez az interakció többnyire nem alapszik formális szabályrendszeren. A releváns és tényleges párbeszéd előmozdítása érdekében – az illetékes hatóságoknak a 2009/138/EK irányelv 35. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt, eseti információkérésre vonatkozó hatáskörén kívül, továbbá a könyvvizsgálónak a 2009/138/EK irányelv 72. cikke szerinti információközlési feladatán kívül – az EIOPA kidolgozta ezt az elvi alapú iránymutatást azzal a céllal, hogy támogassa az EIOPA tagszervezeteit egy koherens, megfelelő és arányos felügyeleti megközelítés kialakításában.
- 1.3. Ezt az iránymutatást az EIOPA-ról szóló rendelet³ 16. cikkének megfelelően bocsátották ki.
- 1.4. Ez az iránymutatás a biztosítók és viszontbiztosítók felügyeletét ellátó illetékes hatóságoknak szól.
- 1.5. A jelen iránymutatásokban meg nem határozott fogalmak a bevezetőben említett jogi aktusokban meghatározott jelentéssel bírnak.
- 1.6. Az iránymutatások 2017. május 31-től alkalmazandók.

1. iránymutatás – A párbeszédre vonatkozó megközelítés

¹ HL L 158., 2014.5.27., 77. o.

² HL L 335., 2009.12.17., 1. o.

³ HL L 331., 2015.12.15., 48–83. o.

- 1.7. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálóval/könyvvizsgálókkal és a jogszabályban előírt könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló céggel/cégekkel folytatott párbeszéd nyílt és konstruktív, továbbá kellően rugalmas legyen ahhoz, hogy váratlan jövőbeli fejleményekhez is igazodni tudjon.
- 1.8. Az illetékes hatóságoknak elő kell mozdítaniuk a párbeszédben részt vevő felek szerep- és felelősségi köreinek kölcsönös megértését – a bizalmas kezelésre és szakmai titoktartásra vonatkozó, az 537/2014/EU rendelet 34. cikke és a 2009/138/EK irányelv 64–71. cikke szerinti követelményekkel összhangban. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell különösen azt, hogy a párbeszéd során kicserélt információk bizalmas jellege megmaradjon, és az információcsere – az 537/2014/EU rendelet 12. cikke (3) bekezdésének vagy a 2009/138/EK irányelv 68. cikkének megfelelően – ne ütközzön az adatközlésre vonatkozó szerződéses vagy jogszabályi korlátozásba.
- 1.9. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy felügyeleti és jogszabályban előírt könyvvizsgálati célokra továbbra is a felügyelt biztosító vagy viszontbiztosító maradjon a fő információforrás, és a párbeszéd során gyűjtött információk ne helyettesítsék a munkáját.
- 1.10. Az arányosság biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak kockázatalapú megközelítést kell alkalmazniuk a kommunikáció gyakorisága és mélysége tekintetében. A kommunikáció mélysége szempontjából különbséget kell tenni a rendszeres párbeszéd és az aktuális, küszöbön álló vagy sürgős fejlemények között.
- 1.11. Az illetékes hatóságoknak rendszeresen értékelniük kell, hogy a kommunikáció és az információcsere megfelel-e a párbeszéd ezen iránymutatásban meghatározott célkitűzéseinek, és a módszerüket ehhez kell igazítaniuk.

2. iránymutatás – A kicserélendő információk jellege

- 1.12. Az illetékes hatóságoknak olyan információk cseréjét kell fontolóra venniük, amelyek a párbeszédben részt vevő felek feladatai, az információk fontossága és hatása szempontjából relevánsak.
- 1.13. A párbeszéd előkészítése és lefolytatása során, továbbá a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálókkal vagy könyvvizsgáló cégekkel történő kommunikáció folyamán az illetékes hatóságoknak vállalat-specifikus, ágazatspecifikus, aktuális és kialakulóban lévő kérdésekkel és megosztandó információkkal kell foglalkozniuk. Ez azzal is járhat, hogy kialakítanak egy állandó témalistát azokról a kérdésekről, amelyeket a párbeszéd keretében tárgyalni kell. Ugyanakkor az illetékes hatóságoknak elő kell mozdítaniuk, hogy a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálók és könyvvizsgáló cégek aktívan szóljanak hozzá a releváns kérdések és megosztandó információk kiválasztásához.
- 1.14. Az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, mely információk relevánsak a vállalat felügyelete számára, és ennek megfelelően kérhetnek releváns információkat a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló(k)tól vagy könyvvizsgáló cégektől. E területek közé tartozhatnak többek között a vállalat külső környezete, a vállalatirányítás és a belső ellenőrzés, a vállalkozás folyamatosságának feltételezése, az ellenőrzési megközelítés, a kommunikáció az igazgatási, vállalatirányítási vagy felügyeleti testülettel és a vállalat

számvizsgáló bizottságával, a tőke, a befektetések és más releváns okiratok értékelése és megfelelősége. Az illetékes hatóságoknak azt is fontolóra kellene venniük, hogy megosszanak az egyes vállalkozásokra vonatkozó, közelmúltbeli felügyeleti értékelésekből vagy felülvizsgálatokból származó információkat, továbbá a szabályozói jelentéskészítéssel, a vállalattal szembeni felügyeleti intézkedésekkel, valamint a vállalat folyamatos működését érintő és az ágazattal összefüggő kérdésekkel kapcsolatos információkat, köztük szabályozói vagy makrogazdasági fejleményeket. Ha a vállalat multinacionális biztosító csoporthoz tartozik, az illetékes hatóságoknak – különösen a csoport felügyeletét ellátó felügyeleteknek – a csoportszintű ellenőrzéssel kapcsolatos releváns kérdések tárgykörbe vételét is mérlegelnie kellene.

- 1.15. A könyvvizsgálókkal való párbeszéd időzítésének megállapítása során az illetékes hatóságoknak szem előtt kell tartaniuk a jogszabályban előírt könyvvizsgálat ciklusának különböző szakaszaiban elérhető információk formáját.

3. iránymutatás – A párbeszéd formája

- 1.16. Az illetékes hatóságoknak a párbeszéd egyedi körülményeinek fényében meg kell vizsgálniuk és ki kell választaniuk a párbeszéd legmegfelelőbb és leghatékonyabb módját és csatornáit.
- 1.17. Az illetékes hatóságoknak a párbeszéd módja és csatornái tekintetében olyan megfelelő kombinációt kell kiválasztaniuk, amely esetileg vagy rendszeresen használható, nevezetesen az írásos és a szóbeli kommunikáció tekintetében, a telefonhívásokat és a személyes találkozókat is beleértve. Az illetékes hatóságoknak a nyílt kommunikáció megkönnyítése céljából elő kell mozdítaniuk a rendszeres találkozókat, különösen amikor első alkalommal kezdeményeznek párbeszédet a résztvevőkkel.
- 1.18. Az illetékes hatóságoknak – a sorozatos kommunikáció folytonosságának biztosítása érdekében – belső használatra feljegyzést kell készíteniük a kommunikációról.

4. iránymutatás – A párbeszédben részt vevő felek képviselői

- 1.19. Az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy meghívják az illetékes hatóságot és a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálókat vagy könyvvizsgáló cégeket képviselő jól informált, tájékozott és a szervezet vagy cég által felhatalmazott személyeket a párbeszéd szempontjából releváns információk kicserélésére.
- 1.20. Az illetékes hatóságoknak át kell gondolniuk a párbeszéd mindkét oldaláról részt vevő személyek megfelelő számát és szerepét, figyelembe véve a párbeszéd során megvitatandó kérdéseket, valamint a vállalat vagy vállalatok konkrét jellegét és körülményeit, amely(ek)re a párbeszéd vonatkozik.
- 1.21. Az illetékes hatóságoknak arra tekintettel kell meghatározniuk a résztvevők számát, hogy lehetőség legyen a tényleges párbeszédre, ugyanakkor a megbeszélés tartalmának bizalmas kezelése biztosított legyen. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a párbeszéd elsődleges résztvevői a felügyeleti hatóság képviselője, aki csoportvezetőként jár el, és a fő

könyvvizsgáló partnerek legyenek. Az illetékes hatóságoknak az illetékes hatóságtól érkező más fontos résztvevők, valamint – a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálókkal vagy könyvvizsgáló cégekkel egyeztetve – az adott témákhoz releváns, a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálóktól vagy könyvvizsgáló cégektől érkező résztvevők meghívását is fontolóra kellene venniük, utóbbiak közé tartozhatnak például informatikai szakemberek, számviteli szakértők, biztosításmatematikai szakértők és értékbecslők.

- 1.22. Az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, hogy a konkrét körülmények között, továbbá figyelemmel a megvitatandó kérdésekre, hasznos lenne-e a tényleges párbeszéd szempontjából az 1.19–1.21. pontban foglaltakon túl háromoldalú párbeszédet kialakítani a vállalat – és különösen annak auditbizottsága – képviselőivel. Ehhez hasonlóan az illetékes hatóság adott esetben a pénzügyi piacok felügyeletével vagy könyvvizsgálók állami felügyeletével foglalkozó illetékes hatóságot is meghívhat. Erre a bizalmas kezelésre és a szakmai titoktartásra az 1. iránymutatás 1.8. pontjában meghatározott követelmények is vonatkoznak.

5. iránymutatás – A párbeszéd gyakorisága és időzítése

- 1.23. Az illetékes hatóságoknak fontolóra kellene venniük rendszeres párbeszéd beütemezését a szükséges gyakorisággal azzal a céllal, hogy az 1. iránymutatás 1.10. pontjának figyelembevételével biztosítsák a párbeszéd hatékonyságát. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük a felügyeleti vizsgálatok és jogszabályban előírt könyvvizsgálatok tervezési ciklusát annak érdekében, hogy a párbeszédben részt vevő másik féllel együtt meghatározzák a párbeszéd legmegfelelőbb időzítését.
- 1.24. Az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, hogy felmerült, sürgős tisztázást igénylő fontos kérdések miatt szükség van-e eseti párbeszédre.
- 1.25. Az illetékes hatóságoknak rendszeresen értékelniük kell, hogy a választott gyakoriság és időzítés megfelelő-e és arányban áll-e felügyeleti feladatainak, illetve a vállalat jogszabályban előírt könyvvizsgálatának hatásával. Az arányos megközelítés biztosítása mellett az olyan biztosítókra vonatkozó párbeszédetek esetében, amelyek magas kockázatúak és meghiúsulás esetén várhatóan nagy hatást gyakorolnak, az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy legalább évente találkozót tartsanak.

6. iránymutatás – Kollektív párbeszéd könyvvizsgálókkal és könyvvizsgáló társaságokkal

- 1.26. A hatékonyabb ágazati és nemzeti szintű párbeszéd érdekében az illetékes hatóságoknak adott esetben mérlegelniük kell rendszeres, kollektív párbeszéd rendezését – legalább évente – a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálókkal, amelynek célja a véleménycsere lenne az aktuális és felmerülő fejleményekkel kapcsolatban. A 4. iránymutatás 1.22. pontjában foglalt rendelkezéshez hasonlóan az illetékes hatóságok a pénzügyi piacok felügyeletével vagy könyvvizsgálók állami felügyeletével foglalkozó illetékes hatóságok meghívását is mérlegelhetik.

1.27. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy ezeken a találkozókön vállalatspecifikus információk cseréjére nem kerül sor, és az egyedi párbeszédok során alkalmazott, az 1. iránymutatás 1.8. pontjában meghatározott bizalmas kezelési és szakmai titoktartási követelmények ezekre a találkozókra is vonatkoznak.

Megfelelési és jelentési szabályok

1.28. Ez a dokumentum az EIOPA-rendelet 16. cikke értelmében kiadott iránymutatásokat tartalmaz. Az EIOPA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és az ajánlásoknak.

1.29. Az ezeknek az iránymutatásoknak megfelelő vagy megfelelni kívánó, hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az iránymutatásokat megfelelő módon be kell építeniük saját szabályozási vagy felügyeleti kereteikbe.

1.30. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a lefordított változatok kiadásától számított két hónapon belül értesítik az EIOPA-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánának-e felelni ezeknek az iránymutatásoknak, illetve ellenkező esetben a meg nem felelés indokairól.

1.31. Amennyiben eddig a határidőig nem érkezik válasz, az adott, hatáskörrel rendelkező hatóságot úgy tekintik, hogy nem felelt meg a jelentéstételnek, és ekként kerül jelentésre.

Felülvizsgálatokra vonatkozó záró rendelkezés

1.32. Ezeket az iránymutatásokat az EIOPA felülvizsgálja.